

PHẦN B. BÀI TẬP TỰ LUẬN

Dạng 1. Xác định giá trị lớn nhất – giá trị nhỏ nhất của hàm số trên đoạn

✧ **Bước 1:** Hàm số đã cho $y = f(x)$ xác định và liên tục trên đoạn $[a; b]$.

Tìm các điểm $x_1, x_2, \dots, x_n$ trên khoảng $(a; b)$, tại đó $f'(x) = 0$ hoặc $f'(x)$ không xác định.

✧ **Bước 2:** Tính $f(a), f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n), f(b)$.

✧ **Bước 3:** Khi đó:

$$\max_{[a; b]} f(x) = \max \{ f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n), f(a), f(b) \}.$$
$$\min_{[a; b]} f(x) = \min \{ f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n), f(a), f(b) \}.$$

Câu 1. Tìm giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x) = 1 + x^2$ trên đoạn $[0; 2]$.

Lời giải

Do $0 \leq x^2 \leq 4$ với mọi $x \in [0; 2]$ nên $1 \leq 1 + x^2 \leq 5$ với mọi $x \in [0; 2]$, tức là $1 \leq f(x) \leq 5$ với mọi $x \in [0; 2]$. Ta có: $f(2) = 5$ nên $\max_{[0; 2]} f(x) = 5$; $f(0) = 1$ nên $\min_{[0; 2]} f(x) = 1$.

Câu 2. Tìm giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của các hàm số sau:

a) $y = f(x) = 2x + 3$ trên đoạn $[-3; 1]$;

b) $y = g(x) = \sqrt{1 - x^2}$.

Lời giải

a) Xét hàm số $f(x) = 2x + 3$ trên đoạn $[-3; 1]$.

Với mọi $x \in [-3; 1]$, ta có $f(x) = 2x + 3 \geq -3$. Mặt khác $f(-3) = -3$. Do đó $\min_{[-3; 1]} f(x) = -3$.

Với mọi $x \in [-3; 1]$, ta có $f(x) = 2x + 3 \leq 5$. Mặt khác $f(1) = 5$. Do đó $\max_{[-3; 1]} f(x) = 5$.

b) Xét hàm số $g(x) = \sqrt{1 - x^2}$.

Tập xác định: $D = [-1; 1]$.

Ta có $0 \leq g(x) \leq 1$ với mọi $x \in [-1; 1]$. Mặt khác $g(0) = 1$ và $g(1) = 0$.

Do đó $\min_{[-1; 1]} g(x) = 0$ và $\max_{[-1; 1]} g(x) = 1$.

Câu 3. Tìm giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x) = x^3 - 6x^2 + 9x - 1$ trên nửa khoảng $[-1; +\infty)$.

Lời giải

Ta có: $f'(x) = 3x^2 - 12x + 9$.

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1 \vee x = 3.$$

Bảng biến thiên của hàm số trên nửa khoảng $[-1; +\infty)$:

x	-1	1	3	$+\infty$
$f'(x)$	+	0	-	0
$f(x)$	-17	3	-1	$+\infty$

Từ bảng biến thiên, ta thấy $\min_{[-1; +\infty)} f(x) = f(-1) = -17$ và hàm số không có giá trị lớn nhất trên $[-1; +\infty)$.

Câu 4. Tìm giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x) = x^4 - 8x^2 + 9$ trên đoạn $[-1; 3]$.
Lời giải

Ta có: $f'(x) = 4x^3 - 16x$;

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ hoặc } x = 2 \text{ hoặc } x = -2 \text{ (loại vì không thuộc } [-1; 3]);$$

$$f(-1) = 2; f(0) = 9; f(2) = -7; f(3) = 18.$$

Vậy $\max_{[-1; 3]} f(x) = f(3) = 18$ và $\min_{[-1; 3]} f(x) = f(2) = -7$.

Câu 5. Tìm giá trị nhỏ nhất và giá trị lớn nhất của hàm số $y = f(x) = x + \frac{1}{x} - 7$ trên khoảng $(0; +\infty)$.
Lời giải

Trên khoảng $(0; +\infty)$, ta có $y' = f'(x) = 1 - \frac{1}{x^2} = \frac{x^2 - 1}{x^2}$.

$$y' = 0 \Leftrightarrow x = 1 \text{ (do } x \in (0; +\infty)).$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} y = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(x + \frac{1}{x} - 7 \right) = +\infty;$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} y = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(x + \frac{1}{x} - 7 \right) = +\infty.$$

Bảng biến thiên:

x	0	1	$+\infty$
$f'(x)$	-	0	+
$f(x)$	$+\infty$	-5	$+\infty$

Từ bảng biến thiên, ta có $f(x) \geq -5, \forall x \in (0; +\infty)$ và $f(1) = -5$.

Suy ra trên khoảng $(0; +\infty)$, hàm số có giá trị nhỏ nhất là -5 tại $x = 1$.

Hàm số $f(x)$ không có giá trị lớn nhất trên khoảng $(0; +\infty)$.

Câu 6. Tìm giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = f(x) = x^3 - 3x^2 - 9x + 5$ trên đoạn $[0; 5]$.
Lời giải

Ta có $f'(x) = 3x^2 - 6x - 9$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \notin (0; 5) \\ x = 3 \in (0; 5) \end{cases}$$

Ta có $f(0) = 5; f(5) = 10; f(3) = -22$

Vậy $\max_{[0;5]} f(x) = 10, \min_{[0;5]} f(x) = -22$

Câu 7. Tìm giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất (nếu có) của hàm số $f(x) = \frac{x^2 + 9}{x}$ trên khoảng $(0; +\infty)$.
Lời giải

- Xét hàm số $f(x) = \frac{x^2 + 9}{x}$ với $x \in (0; +\infty)$.

- Ta có: $f'(x) = \frac{x^2 - 9}{x^2}$. Khi đó, $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 3$ (do $x > 0$).

Ngoài ra $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty, \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$

Bảng biến thiên của hàm số như sau:

x	0	3	$+\infty$
$f'(x)$		- 0 +	
$f(x)$	$+\infty$	6	$+\infty$

Căn cứ bảng biến thiên, ta có: $\min_{(0; +\infty)} f(x) = 6$ tại $x = 3$ và hàm số $f(x)$ không có giá trị lớn nhất.

Câu 8. Tìm giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của mỗi hàm số sau:

a) $f(x) = \frac{x^3}{3} - 2x^2 + 3x + 1$ trên đoạn $[-3; 2]$;

b) $g(x) = \frac{\ln x}{x}$ trên đoạn $[1; 4]$.

Lời giải

a) Ta có: $f'(x) = x^2 - 4x + 3$. Khi đó, trên khoảng $(-3; 2), f'(x) = 0$ khi $x = 1$.

$$\bullet f(1) = \frac{7}{3}, f(-3) = -35, f(2) = \frac{5}{3}$$

Vậy $\max_{[-3; 2]} f(x) = \frac{7}{3}$ tại $x = 1$,

$\min_{[-3; 2]} f(x) = -35$ tại $x = -3$

b) - Ta có: $g'(x) = \frac{1 - \ln x}{x^2}$. Khi đó, trên khoảng $(1; 4), g'(x) = 0$ khi $x = e$.

$$\bullet g(1)=0, g(e)=\frac{1}{e}, g(4)=\frac{\ln 4}{4}=\frac{\ln 2}{2}$$

$$\text{Vậy } \max_{[1;4]} g(x)=\frac{1}{e} \text{ tại } x=e, \min_{[1;4]} g(x)=0 \text{ tại } x=1$$

Câu 9. (Đề Tham Khảo 2020 Lần 2) Tìm giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x)=x^4-10x^2+2$ trên đoạn $[-1;2]$

Lời giải

Hàm số đã cho liên tục trên đoạn $[-1;2]$.

$$\text{Ta có: } f'(x)=4x^3-20x, f'(x)=0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=\pm\sqrt{5} \end{cases}$$

Xét hàm số trên đoạn $[-1;2]$ có: $f(-1)=-7; f(0)=2; f(2)=-22$

$$\text{Vậy } \min_{x \in [-1;2]} f(x)=-22$$

Câu 10. (Mã 103 - 2020 Lần 1) Tìm giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x)=x^3-30x$ trên đoạn $[2;19]$

Lời giải

$$\text{Ta có } f'(x)=3x^2-30 \Rightarrow f'(x)=0 \Leftrightarrow 3x^2-30=0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=\sqrt{10} \text{ (n)} \\ x=-\sqrt{10} \text{ (l)} \end{cases}$$

Khi đó $f(2)=-52$; $f(\sqrt{10})=-20\sqrt{10}$ và $f(19)=6289$

$$\text{Vậy } \min_{x \in [2;19]} f(x)=f(\sqrt{10})=-20\sqrt{10}$$

Câu 11. (Mã 110 2017) Tìm giá trị lớn nhất M của hàm số $y=x^4-2x^2+3$ trên đoạn $[0;\sqrt{3}]$.

Lời giải

Chọn A

$$\text{Ta có: } y'=4x^3-4x=4x(x^2-1)$$

$$y'=0 \Leftrightarrow 4x(x^2-1)=0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=1 \\ x=-1 \text{ (l)} \end{cases}$$

$$\text{Ta có: } y(0)=3; y(1)=2; y(\sqrt{3})=6$$

Vậy giá trị lớn nhất của hàm số $y=x^4-2x^2+3$ trên đoạn $[0;\sqrt{3}]$ là $M=y(\sqrt{3})=6$

Câu 12. (Mã 104 2017) Tìm giá trị nhỏ nhất m của hàm số $y=x^2+\frac{2}{x}$ trên đoạn $[\frac{1}{2};2]$.

Lời giải

Đặt $y = f(x) = x^2 + \frac{2}{x}$.

Ta có $y' = 2x - \frac{2}{x^2} = \frac{2x^3 - 2}{x^2}$, $y' = 0 \Rightarrow x = 1 \in \left[\frac{1}{2}; 2\right]$.

Khi đó $f(1) = 3, f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{17}{4}, f(2) = 5$.

Vậy $m = \min_{\left[\frac{1}{2}; 2\right]} f(x) = f(1) = 3$.

Câu 13. (Sở Nam Định-2019) Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $y = \sqrt{4 - x^2}$

Lời giải

• Tập xác định: $D = [-2; 2]$

• Ta có: $y' = \frac{-x}{\sqrt{4 - x^2}} \Rightarrow y' = 0 \Leftrightarrow x = 0 \in (-2; 2)$

• Ta có: $\begin{cases} y(-2) = y(2) = 0 \\ y(0) = 2 \end{cases} \Rightarrow \max_{[-2; 2]} y = 2$.

Câu 14. (Chuyên ĐHS PHN - 2018) Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $f(x) = \sin x + \cos 2x$ trên $[0; \pi]$

Lời giải

$f(x) = \sin x + \cos 2x = \sin x + 1 - 2\sin^2 x$

Đặt $\sin x = t$ ($0 \leq t \leq 1$)

$f(t) = -2t^2 + t + 1$, $f'(t) = -4t + 1$

$f'(t) = 0 \Leftrightarrow t = \frac{1}{4}$

$f(0) = 1$, $f(1) = 0$, $f\left(\frac{1}{4}\right) = \frac{9}{8}$

Vậy $\max_{[0; 1]} f(x) = \frac{9}{8}$.

Câu 15. Gọi m là giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x - 1 + \frac{4}{x - 1}$ trên khoảng $(1; +\infty)$. Tìm m ?

Lời giải

Tập xác định $D = \mathbb{R} \setminus \{1\}$.

$y' = \frac{x^2 - 2x - 3}{(x - 1)^2}$, $y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 3 \end{cases}$.

Bảng biến thiên:

x	$-\infty$	-1	1	3	$+\infty$	
y'	$+$	0	$-$	$-$	0	$+$
y				$+\infty$	4	$+\infty$

$$\Rightarrow m = \min_{(1;+\infty)} y = 4 \text{ khi } x = 3$$

Dạng 2. Định m để GTLN-GTNN của hàm số thỏa mãn điều kiện cho trước

Bước 1. Tìm nghiệm $x_i (i=1,2,\dots)$ của $y' = 0$ thuộc $[a; b]$

Bước 2. Tính các giá trị $f(x_i); f(a); f(b)$ theo tham số

Bước 3. So sánh các giá trị, suy ra giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất.

Bước 4. Biện luận m theo giả thuyết đề để kết luận

Lưu ý:

- Hàm số $y = f(x)$ đồng biến trên đoạn $[a; b]$ thì $\begin{matrix} \text{Max} \\ [a;b] \end{matrix} f(x) = f(b); \begin{matrix} \text{Min} \\ [a;b] \end{matrix} f(x) = f(a)$
- Hàm số $y = f(x)$ nghịch biến trên đoạn $[a; b]$ thì $\begin{matrix} \text{Max} \\ [a;b] \end{matrix} f(x) = f(a); \begin{matrix} \text{Min} \\ [a;b] \end{matrix} f(x) = f(b)$

Câu 16. Tìm giá trị dương của tham số m để giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = \frac{m^2 x - 1}{x + 2}$ trên đoạn $[1; 3]$ bằng 1.

Lời giải

Tập xác định: $D = \mathbb{R} \setminus \{-2\}$.

$$y' = \frac{2m^2 + 1}{(x + 2)^2} > 0, \forall x \neq -2$$

Ta có:

Hàm số đồng biến trên đoạn $[1; 3]$ nên $\max_{[1;3]} y = y(3) \Leftrightarrow \frac{3m^2 - 1}{5} = 1 \Leftrightarrow m = \sqrt{2}$ (vì $m > 0$).

Câu 17. (Chuyên Bắc Ninh 2019) Gọi A, B lần lượt là giá trị nhỏ nhất, giá trị lớn nhất của hàm số $y = \frac{x + m^2 + m}{x - 1}$ trên đoạn $[2; 3]$. Tìm tất cả các giá trị thực của tham số m để $A + B = \frac{13}{2}$.

Lời giải

Xét hàm số $y = \frac{x + m^2 + m}{x - 1}$ trên đoạn $[2; 3]$.

$$y' = \frac{-m^2 - m - 1}{(x - 1)^2} < 0 \quad \forall x \in [2; 3] \Rightarrow A = f(3) = \frac{m^2 + m + 3}{2}, B = f(2) = \frac{m^2 + m + 2}{1}$$

$$A+B=\frac{13}{2} \Leftrightarrow \frac{m^2+m+3}{2} + \frac{m^2+m+2}{1} = \frac{13}{2} \Leftrightarrow \begin{cases} m=1 \\ m=-2 \end{cases}$$

Câu 18. (THPT Ngô Gia Tự Vĩnh Phúc 2019) Cho hàm số $y=2x^3-3x^2-m$. Trên $[-1;1]$ hàm số có giá trị nhỏ nhất là -1 . Tính m ?

Lời giải

Xét $[-1;1]$ có $y'=6x^2-6x$.

$$y'=0 \Leftrightarrow 6x^2-6x=0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \in [-1;1] \\ x=1 \in [-1;1] \end{cases}$$

Khi đó

$$y(-1)=-5-m; \quad y(0)=-m; \quad y(1)=-1-m$$

Ta thấy $-5-m < -1-m < -m$ nên $\min_{[-1;1]} y = -5-m$

Theo bài ra ta có $\min_{[-1;1]} y = -1$ nên $-5-m = -1 \Leftrightarrow m = -4$.

Câu 19. (THPT Bạch Đằng Quảng Ninh 2019) Cho hàm số $y = \frac{1-m\sin x}{\cos x+2}$. Có bao nhiêu giá trị nguyên của tham số m thuộc đoạn $[0;10]$ để giá trị nhỏ nhất của hàm số nhỏ hơn -2 ?

Lời giải

Tập xác định: $D=\mathbb{R}$.

Ta có: $y = \frac{1-m\sin x}{\cos x+2} \Leftrightarrow y\cos x + m\sin x = 1-2y$

Phương trình có nghiệm khi và chỉ khi: $y^2+m^2 \geq 1-4y+4y^2 \Leftrightarrow 3y^2-4y+1-m^2 \leq 0$

$$\Leftrightarrow \frac{2-\sqrt{1+3m^2}}{3} \leq y \leq \frac{2+\sqrt{1+3m^2}}{3}$$

$$\begin{cases} \min_{x \in \mathbb{R}} y = \frac{2-\sqrt{1+3m^2}}{3} < -2 \\ m \in [0;10] \\ m \in \mathbb{Z} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{1+3m^2} > 8 \\ m \in [0;10] \\ m \in \mathbb{Z} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3m^2 > 63 \\ m \in [0;10] \\ m \in \mathbb{Z} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m^2 > 21 \\ m \in [0;10] \\ m \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

Theo đề bài, ta có:

$$\Leftrightarrow m \in \{5, 6, 7, 8, 9, 10\}$$

Vậy có 6 giá trị nguyên của tham số m thỏa yêu cầu bài toán.

Câu 20. (Mã 101-2022) Cho hàm số $f(x)=(m-1)x^4-2mx^2+1$ với m là tham số thực. Nếu $\min_{[0;3]} f(x) = f(2)$ thì $\max_{[0;3]} f(x)$ bằng bao nhiêu?

Lời giải

Ta có:

$$f'(x) = 4(m-1)x^3 - 4mx = 4x((m-1)x^2 - m)$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x^2 = \frac{m}{m-1} \end{cases} \quad (m=1 \text{ không thỏa yêu cầu bài toán})$$

$$\text{Vì } \min_{[0;3]} f(x) = f(2) \Rightarrow x=2 \text{ là nghiệm của } f'(x) = 0$$

$$\Rightarrow \frac{m}{m-1} = 4 \Rightarrow m = 4m - 4 \Rightarrow m = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{1}{3}x^4 - \frac{8}{3}x^2 + 1$$

$$f(0) = 1, f(3) = \frac{81}{3} - \frac{72}{3} + \frac{3}{3} = \frac{12}{3} = 4$$

$$\text{Vậy } \max_{[0;3]} f(x) = 4$$

Dạng 3. Định m để GTLN-GTNN của hàm số chứa dấu giá trị tuyệt đối thỏa mãn điều kiện cho trước

Dạng 1: Tìm m để $\max_{[\alpha;\beta]} y = |f(x) + m| = a \quad (a > 0)$.

Phương pháp:

Cách 1: Trước tiên tìm $\max_{[\alpha;\beta]} f(x) = K; \quad \min_{[\alpha;\beta]} f(x) = k \quad (K > k)$.

Kiểm tra $\max \{ |m+K|, |m+k| \} \geq \frac{|m+K| + |m+k|}{2} \geq \frac{|m+K - m-k|}{2} = \frac{|K-k|}{2}$.

TH1: $\frac{|K-k|}{2} \leq a$. Để $\max_{[\alpha;\beta]} y = a \Leftrightarrow \begin{cases} m+k = -a \\ m+K = a \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = -a-k \\ m = a-K \end{cases} \Rightarrow m \in \{-a-k; a-K\}$.

TH2: $\frac{|K-k|}{2} > a \Rightarrow m \in \emptyset$.

Cách 2: Xét trường hợp

TH1: $\text{Max} = |m+K| \Leftrightarrow \begin{cases} |m+K| = a \\ |m+K| \geq |m+k| \end{cases}$

TH2: $\text{Max} = |m+k| \Leftrightarrow \begin{cases} |m+k| = a \\ |m+k| \geq |m+K| \end{cases}$

Dạng 2: Tìm m để $\min_{[\alpha;\beta]} y = |f(x) + m| = a \quad (a > 0)$.

Phương pháp:

Trước tiên tìm $\max_{[\alpha;\beta]} f(x) = K; \quad \min_{[\alpha;\beta]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{Để } \min_{[\alpha;\beta]} y = a \Leftrightarrow \begin{cases} m+k = a \\ m+k > 0 \end{cases} \vee \begin{cases} m+K = -a \\ m+K < 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = a-k \\ m > -k \end{cases} \vee \begin{cases} m = -a-K \\ m < -K \end{cases}. \text{ Vậy } m \in S_1 \cup S_2.$$

Dạng 3: Tìm m để $\max_{[\alpha;\beta]} y = |f(x) + m|$ không vượt quá giá trị M cho trước.

Phương pháp: Trước tiên tìm $\max_{[\alpha;\beta]} f(x) = K; \quad \min_{[\alpha;\beta]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{Để } \max_{[\alpha;\beta]} y \leq M \Rightarrow \begin{cases} m+k \geq -M \\ m+K \leq M \end{cases} \Leftrightarrow -M-k \leq m \leq M-K.$$

Dạng 4: Tìm m để $\min_{[\alpha;\beta]} y = |f(x) + m|$ không vượt quá giá trị a cho trước.

Phương pháp: Trước tiên tìm $\max_{[\alpha;\beta]} f(x) = K; \quad \min_{[\alpha;\beta]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{Để } \min_{[\alpha;\beta]} y \leq a \Leftrightarrow \begin{cases} m+k \leq a \\ m+k \geq 0 \end{cases} \vee \begin{cases} m+K \geq -a \\ m+K \leq 0 \end{cases} \vee (m+K)(m+k) < 0 \Leftrightarrow \begin{cases} m \leq a-k \\ m \geq -k \end{cases} \vee \begin{cases} m \geq -a-K \\ m \leq -K \end{cases} \vee -K < m < K$$

Dạng 5: Tìm m để $\max_{[a;b]} y = |f(x) + m|$ đạt min.

Phương pháp:

Trước tiên tìm $\max_{[a;b]} f(x) = K; \quad \min_{[a;b]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{Đề hỏi tìm } m \Rightarrow m = -\frac{K+k}{2}. \quad \text{Đề hỏi tìm min của } \max_{[a;b]} y \Rightarrow \text{ giá trị này là } \frac{K-k}{2}.$$

Dạng 6: Tìm m để $\min_{[a;b]} y = |f(x) + m|$ đạt min.

Phương pháp: Trước tiên tìm $\max_{[a;b]} f(x) = K; \quad \min_{[a;b]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{Đề hỏi tìm } m \Rightarrow (m+K)(m+k) \leq 0 \Leftrightarrow -K \leq m \leq -k. \quad \text{Đề hỏi tìm min của } \min_{[a;b]} y \Rightarrow \text{ giá trị này là } 0.$$

Dạng 7: Cho hàm số $y = |f(x) + m|$. Tìm m để $\max_{[a;b]} y \leq h \cdot \min_{[a;b]} y \quad (h > 0)$ hoặc $\text{Min} + \text{max} =$

Phương pháp: Trước tiên tìm $\max_{[a;b]} f(x) = K; \quad \min_{[a;b]} f(x) = k \quad (K > k).$

$$\text{TH1: } |K+m| \leq h|k+m| - \frac{|K+m| \geq |k+m|}{K+m \text{ cùng dấu } k+m} \longrightarrow m \in S_1.$$

$$\text{TH2: } |k+m| \leq h|K+m| - \frac{|k+m| \geq |K+m|}{K+m \text{ cùng dấu } k+m} \longrightarrow m \in S_2.$$

Vậy $m \in S_1 \cup S_2$.

Dạng 8: Cho hàm số $y = |f(x) + m|$.

Phương pháp: Trước tiên tìm $\max_{[a;b]} f(x) = K; \quad \min_{[a;b]} f(x) = k \quad (K > k)$.

BT1: Tìm m để $\min_{[a;b]} y + \max_{[a;b]} y = \alpha \Leftrightarrow |m + K| + |m + k| = \alpha$

BT2: Tìm m để $\min_{[a;b]} y \cdot \max_{[a;b]} y = \beta \Leftrightarrow |m + K| \cdot |m + k| = \beta$

Câu 21. (Đề Minh Họa 2020 Lần 1) Gọi S là tập hợp tất cả các giá trị thực của tham số m sao cho giá trị lớn nhất của hàm số $f(x) = |x^3 - 3x + m|$ trên đoạn $[0; 3]$ bằng 16. Tính tổng tất cả các phần tử của S

Lời giải

Xét $u = x^3 - 3x + m$ trên đoạn $[0; 3]$ có $u' = 0 \Leftrightarrow 3x^2 - 3 = 0 \Leftrightarrow x = 1 \in [0; 3]$

$$\max_{[0;3]} u = \max \{u(0), u(1), u(3)\} = \max \{m, m-2, m+18\} = m+18$$

$$\min_{[0;3]} u = \min \{u(0), u(1), u(3)\} = \min \{m, m-2, m+18\} = m-2$$

Khi đó

$$\max_{[0;3]} f(x) = \max \{|m-2|, |m+18|\} = 16 \Leftrightarrow \begin{cases} |m+18| = 16 \\ |m+18|^3 - |m-2| \\ |m-2| = 16 \\ |m-2|^3 - |m+18| \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = -2 \\ m = -14 \end{cases}$$

Suy ra

Do đó tổng tất cả các phần tử của S bằng -16 .

Câu 22. (THPT Nguyễn Huệ 2018) Cho hàm số $y = |x^2 + 2x + a - 4|$ (a là tham số). Tìm a để giá trị lớn nhất của hàm số trên đoạn $[-2; 1]$ đạt giá trị nhỏ nhất

Lời giải

Hàm số đã cho xác định và liên tục trên đoạn $[-2; 1]$.

$$\text{Ta có: } y = |x^2 + 2x + a - 4| = |(x+1)^2 + a - 5| \quad (*)$$

$$\text{Đặt } t = (x+1)^2, x \in [-2; 1] \Rightarrow a \in [0; 4]$$

Lúc đó hàm số trở thành: $f(t) = |t + a - 5|$ với $t \in [0; 4]$.

$$\text{Nên } \max_{x \in [-2; 1]} y = \max_{t \in [0; 4]} f(t) = \max_{t \in [0; 4]} \{f(0); f(4)\} = \max_{t \in [0; 4]} \{|a-5|; |a-1|\}$$

$$\geq \frac{|a-1| + |a-5|}{2} \geq \frac{|a-1+5-a|}{2} = 2$$

Đẳng thức xảy ra khi $|a - 1| = |a - 5| = 2 \Leftrightarrow a = 3$.

Do đó giá trị nhỏ nhất của $\max_{t \in [0;4]} f(t)$ là 2 khi $a = 3$.

Câu 23. (Chuyên Nguyễn Thị Minh Khai - Sóc Trăng - 2018) Gọi S là tập hợp tất cả các giá trị của tham số m sao cho giá trị lớn nhất của hàm số $y = |x^3 - 3x^2 - 9x + m|$ trên đoạn $[-2; 4]$ bằng 16. Số phần tử của S là bao nhiêu?

Lời giải

Xét hàm số $f(x) = x^3 - 3x^2 - 9x + m$ trên đoạn $[-2; 4]$.

$$f' = 3x^2 - 6x - 9; f'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 3 \end{cases} \text{ (thỏa mãn).}$$

$$f(-2) = -2 + m; f(-1) = 5 + m; f(3) = -27 + m; f(4) = -20 + m$$

$$\Rightarrow \min_{[-2;4]} f(x) = m - 27; \max_{[-2;4]} f(x) = m + 5 \Rightarrow \max_{[-2;4]} |f(x)| = \max\{|m - 27|; |m + 5|\}$$

+) Trường hợp 1: Nếu $|m - 27| \leq |m + 5|$ (*)

$$\Rightarrow \max_{[-2;4]} |f(x)| = |m + 5| \Rightarrow |m + 5| = 16 \Leftrightarrow \begin{cases} m = 11 \\ m = -21 \end{cases} \text{ . Đối chiếu điều kiện (*)} \Rightarrow m = 11$$

+) Trường hợp 2: Nếu $|m - 27| > |m + 5|$ (**)

$$\Rightarrow \max_{[-2;4]} |f(x)| = |m - 27| \Rightarrow |m - 27| = 16 \Leftrightarrow \begin{cases} m = 43 \\ m = 11 \end{cases} \text{ (Không thỏa mãn điều kiện (**)).}$$

Vậy $S = \{11\} \Rightarrow S$ có 1 phần tử.

Câu 24. (Chuyên Lương Văn Chánh - Phú Yên - 2020) Gọi S là tập hợp tất cả các giá trị nguyên của tham số thực m sao cho giá trị lớn nhất của hàm số $y = \left| \frac{1}{4}x^4 - 14x^2 + 48x + m - 30 \right|$ trên đoạn $[0; 2]$ không vượt quá 30. Tổng giá trị các phần tử của tập hợp S bằng bao nhiêu?

Lời giải

Đặt $f(x) = \frac{1}{4}x^4 - 14x^2 + 48x + m - 30$ là hàm số xác định và liên tục trên $[0; 2]$.

Với mọi $x \in [0; 2]$ ta có $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x^3 - 28x + 48 = 0 \Leftrightarrow x = 2$.

Suy ra $\max_{[0;2]} |f(x)| = \max\{|f(0)|; |f(2)|\}$.

$$\max_{[0;2]} |f(x)| \leq 30 \Leftrightarrow \begin{cases} |m-30| \leq 30 \\ |m+14| \leq |m-30| \\ |m+14| \leq 30 \\ |m-30| \leq |m+14| \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} |m-30| \leq 30 \\ |m+14| \leq 30 \end{cases}$$

Theo đề

$$\Leftrightarrow \begin{cases} -30 \leq m-30 \leq 30 \\ -30 \leq m+14 \leq 30 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 0 \leq m \leq 60 \\ -44 \leq m \leq 16 \end{cases} \Leftrightarrow 0 \leq m \leq 16$$

Do $m \in \mathbb{Z} \Rightarrow m \in S = \{0; 1; 2; \dots; 16\}$. Vậy tổng tất cả 17 giá trị trong tập S là 136.

Câu 25. (Đại Học Hà Tĩnh - 2020) Có bao nhiêu giá trị của tham số m để giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x) = |e^{2x} - 4e^x + m|$ trên đoạn $[0; \ln 4]$ bằng 6?

Lời giải

Đặt $t = e^x$, vì $x \in [0; \ln 4] \Rightarrow t \in [1; 4]$.

Khi đó yêu cầu bài toán trở thành tìm m để giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(t) = |t^2 - 4t + m|$ trên đoạn $[1; 4]$ bằng 6.

Đặt $s = t^2 - 4t$, vì $t \in [1; 4] \Rightarrow s \in [-4; 0]$.

Xét hàm số $g(s) = s + m$ với $s \in [-4; 0]$ suy ra hàm số $g(s)$ đồng biến trên đoạn $[-4; 0]$.

Khi đó giá trị nhỏ nhất của $f(s) = |s + m|$, $s \in [-4; 0]$ chỉ đạt tại các đầu mút.

$$\text{TH1: } \begin{cases} \min_{[-4;0]} f(s) = |m-4| = 6 \\ |m| > |m-4| \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m=10 \\ m=-2 \\ |m| > |m-4| \end{cases} \Leftrightarrow m=10 \quad \text{thỏa mãn.}$$

$$\text{TH2: } \begin{cases} \min_{[-4;0]} f(s) = |m| = 6 \\ |m| < |m-4| \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m=6 \\ m=-6 \\ |m| > |m-4| \end{cases} \Leftrightarrow m=-6 \quad \text{thỏa mãn.}$$

Vậy có 2 giá trị của tham số m thỏa mãn yêu cầu bài toán.

Câu 26. Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như hình dưới đây. Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $g(x) = f(4x - x^2) + \frac{1}{3}x^3 - 3x^2 + 8x + \frac{1}{3}$ trên đoạn $[1; 3]$.

x	$-\infty$		0		4		$+\infty$
y'		-	0	+	0	-	
y	$+\infty$				5		

Lời giải

$$g(x) = f(4x - x^2) \cdot (4 - 2x) + x^2 - 6x + 8 = 2(2 - x) \cdot f(4x - x^2) + \frac{4 - x^2}{2}$$

Ta có

Xét thấy $x \in [1; 3] \Rightarrow 3 \leq 4x - x^2 \leq 4 \Rightarrow f(4x - x^2) > 0$

Mặt khác $\frac{4 - x^2}{2} > 0 \quad x \in [1; 3]$

Suy ra $g(x) = 0 \Leftrightarrow x = 2$

$$g(1) = f(3) + \frac{19}{3} < f(4) + \frac{17}{3} = 5 + \frac{17}{3} = \frac{32}{3}$$

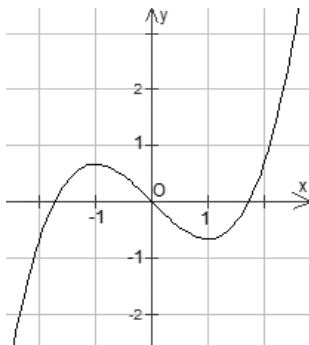
$$g(3) = f(3) + \frac{19}{3} < f(4) + \frac{19}{3} = 5 + \frac{19}{3} = \frac{34}{3}$$

$$g(2) = 5 + 7 = 12.$$

$$\Rightarrow g(1) < g(3) < g(2)$$

Vậy $\max_{[1;3]} g(x) = 12$ tại $x = 2$.

Câu 27. Cho hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm cấp 2 trên $\mathbb{R}$, hàm số $y = f'(x)$ có đồ thị như hình vẽ bên.

Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $y = f\left(\frac{\sin x + \sqrt{3} \cos x}{2}\right)$ trên đoạn $\left[-\frac{5\pi}{6}; \frac{\pi}{6}\right]$

Lời giải

Đặt $t = \frac{\sin x + \sqrt{3} \cos x}{2} = \sin\left(x + \frac{\pi}{3}\right)$.

Vì $x \in \left[-\frac{5\pi}{6}; \frac{\pi}{6}\right] \Rightarrow x + \frac{\pi}{3} \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right] \Rightarrow t \in [-1; 1]$.

Dựa vào đồ thị của hàm số $f'(x)$, ta có bảng biến thiên

t	-1	0	1
$f'(t)$	+	0	-
$f(t)$	$f(-1)$	$f(0)$	$f(1)$

Ta có: $\max_{\left[-\frac{5\pi}{6}; \frac{\pi}{6}\right]} f\left(\frac{\sin x + \sqrt{3} \cos x}{2}\right) = \max_{[-1;1]} f(t) \Leftrightarrow t=0 \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{3}\right) = 0 \Leftrightarrow x = -\frac{\pi}{3}$

Vậy $\max_{\left[-\frac{5\pi}{6}; \frac{\pi}{6}\right]} f\left(\frac{\sin x + \sqrt{3} \cos x}{2}\right) = f\left(-\frac{\pi}{3}\right)$

Câu 28. (Chuyên Thoại Ngọc Hầu - An Giang - 2021) Cho hai hàm số $f(x) = x^3 + ax^2 + bx + c$ và $g(x) = x + \frac{4}{x^2}$. Trên đoạn $[1; 4]$, hai hàm số $f(x)$ và $g(x)$ có cùng giá trị nhỏ nhất và đạt tại cùng một điểm. Biết rằng điểm $A(1; 4)$ thuộc đồ thị của hàm số $f(x)$. Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $f(x)$ trên đoạn $[1; 4]$.

Lời giải

Ta có: $f'(x) = 3x^2 + 2ax + b$; $g'(x) = 1 - \frac{8}{x^3}$

Xét $g'(x) = 0 \Leftrightarrow 1 - \frac{8}{x^3} = 0 \Leftrightarrow x = 2$

Ta có: $g(1) = 5$; $g(2) = 3$; $g(4) = \frac{17}{4} \Rightarrow \min_{[1;4]} g(x) = 3$ tại $x = 2$.

$$\Rightarrow \begin{cases} f'(2) = 0 \\ -\frac{2a}{6} = 2 \\ f(2) = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12 + 4a + b = 0 \\ a = -6 \\ 8 + 4a + 2b + c = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -6 \\ b = 12 \\ c = -5 \end{cases}$$

Khi đó, $f'(x) = 3x^2 - 12x + 12 = 3(x - 4)^2 \geq 0$

$\Rightarrow f(x)$ đồng biến trên $\mathbb{R} \Rightarrow \max_{[1;4]} f(x) = f(4) = 11$

Câu 29. (Chuyên Bắc Giang - 2021) Cho hàm số $f(x) = x^3 - 3x + 1$. Có bao nhiêu giá trị nguyên của m để giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = |f(2\sin x + 1) + m|$ không vượt quá 10?

Lời giải

Đặt $t = 2\sin x + 1$, $t \in [-1; 3]$

Xét hàm số $g(t) = f(t) + m = t^3 - 3t + 1 + m$, $t \in [-1; 3]$

$g'(t) = 3t^2 - 3 = 0 \Leftrightarrow t = \pm 1$

$\max_{[-1;3]} g(t) = g(3) = m + 19$

$\min_{[-1;3]} g(t) = g(1) = m - 1$

+ **TH1**: Nếu $m + 19 > m - 1 > 0 (m > 1)$

Để thỏa mãn YCBT thì $m - 1 \leq 10 \Leftrightarrow m \leq 11 \Rightarrow 1 < m \leq 11$ (1)

+ **TH2**: Nếu $0 > m + 19 > m - 1 (m < -19)$

Để thỏa mãn YCBT thì $m + 19 \geq -10 \Leftrightarrow m \geq -29 \Rightarrow -29 \leq m < -19$ (2)

+ **TH3**: Nếu $m - 1 \leq 0 \leq m + 19 \Leftrightarrow -19 \leq m \leq 1$ thì $\min y = 0$ (hiển nhiên đúng) (3)

Từ (1),(2),(3) suy ra $-29 \leq m \leq 11$

Vậy có 41 số nguyên thỏa mãn.

Câu 30. (THPT Đô Lương – Nghệ An – 2022) Hàm số $f(x) = 10^x + x$ và $g(x) = x^3 - mx^2 + (m^2 + 1)x - 2$. Gọi M là giá trị lớn nhất của hàm số $y = g(x + f(x))$ trên đoạn $[0; 1]$. Khi M đạt giá trị nhỏ nhất thì giá trị của m bằng?

Lời giải

Ta có: $f'(x) = 10^x \ln 10 + 1 > 0, \forall x$

$g'(x) = 3x^2 - 2mx + (m^2 + 1) > 0, \forall x$ do $\Delta' = -2m^2 - 3 < 0$.

$y = g(x + f(x)) = g(10^x + 2x)$.

$y' = [g(10^x + 2x)]' = (10^x \ln 10 + 2) \cdot g'(10^x + 2x) > 0, \forall x \in [0; 1]$.

Hàm số đạt giá trị lớn nhất tại $x = 1$ khi đó

$M = \max_{[0; 1]} y = y(1) = g(12) = 12^3 - m \cdot 12^2 + (m^2 + 1) \cdot 12 - 2$

$= 12m^2 - 144m + 1738 = 12(m - 6)^2 + 1306 \geq 1306$

M đạt giá trị nhỏ nhất khi $m = 6$.

Câu 31. (Chuyên Hà Tĩnh 2022) Cho hàm số bậc ba $y = f(x)$ có bảng biến thiên của hàm số $g(x) = f(x - 1) + 2$ như sau

x	$-\infty$	1	3	$+\infty$		
$g'(x)$		-	0	+	0	-
$g(x)$	$+\infty$			4		$-\infty$

Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $y = f(-|\sqrt{3} \sin x - \cos x| + 2) + 2 \cos 2x + 4 \sin x - 1$

Lời giải

$y = f(-|\sqrt{3} \sin x - \cos x| + 2) + 2 \cos 2x + 4 \sin x - 1$

$= f(-|\sqrt{3} \sin x - \cos x| + 2) + 2 - (2 \sin x - 1)^2$

$\leq f(-|\sqrt{3} \sin x - \cos x| + 2) + 2$

$$2 \sin x - 1 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{6} + k2\pi \\ x = \frac{5\pi}{6} + k2\pi \end{cases}$$

Dấu bằng xảy ra khi và chỉ khi

$$\text{Đặt } t - 1 = -|\sqrt{3} \sin x - \cos x| + 2 \Leftrightarrow |\sqrt{3} \sin x - \cos x| = 3 - t$$

$$\text{Mà } 0 \leq |\sqrt{3} \sin x - \cos x| \leq 2 \text{ nên } 0 \leq 3 - t \leq 2 \Leftrightarrow 1 \leq t \leq 3$$

$$g(t) = f(t - 1) + 2 \leq 4$$

$$g(t) = 4 \Leftrightarrow t = 3 \Leftrightarrow \sqrt{3} \sin x - \cos x = 0 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{6} + k\pi$$

$$\text{Vậy } y_{\max} = 4 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{6} + k2\pi$$

Dạng 4. Dùng phương pháp hàm số để tìm giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất của biểu thức

Câu 32. (Chuyên Bắc Giang 2019) Cho x, y là các số thực thỏa mãn $x + y = \sqrt{x - 1} + \sqrt{2y + 2}$. Gọi M, m lần lượt là giá trị lớn nhất và nhỏ nhất của $P = x^2 + y^2 + 2(x + 1)(y + 1) + 8\sqrt{4 - x - y}$. Tính giá trị $M + m$

Lời giải

$$(x + y)^2 = (\sqrt{x - 1} + \sqrt{2}\sqrt{y + 1})^2 \leq 3(x + y) \Leftrightarrow 0 \leq x + y \leq 3$$

$$P = x^2 + y^2 + 2(x + 1)(y + 1) + 8\sqrt{4 - x - y} = (x + y)^2 + 2(x + y) + 2 + 8\sqrt{4 - (x + y)}$$

$$\text{Đặt } t = \sqrt{4 - (x + y)}, t \in [1; 2]$$

$$\text{Ta có: } f(t) = (4 - t^2)^2 + 2(4 - t^2) + 2 + 8t = t^4 - 10t^2 + 8t + 26$$

$$f'(t) = 4t^3 - 20t + 8$$

$$f'(t) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} t = 2 \\ t^2 + 2t - 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} t = 2 \in [1; 2] \\ t = -1 + \sqrt{2} \notin [1; 2] \\ t = -1 - \sqrt{2} \notin [1; 2] \end{cases}$$

$$f(1) = 25; f(2) = 18$$

$$\text{Suy ra } m = \min_{[1; 2]} f(t) = f(2) = 18; M = \max_{[1; 2]} f(t) = f(1) = 25$$

$$\text{Vậy } M + m = 43$$

Câu 33. (Chuyên Hà Tĩnh - 2019) Cho các số thực x, y thay đổi thỏa mãn $x^2 + y^2 - xy = 1$ và hàm số $Q = f\left(\frac{5x - y + 2}{x + y + 4}\right)$. Tính tổng $M + m$ của M, m tương ứng là GTLN và GTNN của $f(t) = 2t^3 - 3t^2 + 1$.

Lời giải

Đặt $t = \frac{5x - y + 2}{x + y + 4}$. Theo giả thiết, $x^2 - xy + y^2 = 1 \Leftrightarrow \frac{3}{4}(x - y)^2 + \frac{1}{4}(x + y)^2 = 1$

nên ta đặt
$$\begin{cases} \cos \varphi = \frac{\sqrt{3}}{2}(x - y) \\ \sin \varphi = \frac{1}{2}(x + y) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x - y = \frac{2}{\sqrt{3}} \cos \varphi \\ x + y = 2 \sin \varphi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{1}{\sqrt{3}} \cos \varphi + \sin \varphi \\ y = -\frac{1}{\sqrt{3}} \cos \varphi + \sin \varphi \end{cases} \quad (0 \leq \varphi \leq 2\pi)$$

Khi đó, $t = \frac{2\sqrt{3} \cos \varphi + 4 \sin \varphi + 2}{2 \sin \varphi + 4} \Leftrightarrow (t - 2) \cdot \sin \varphi - \sqrt{3} \cdot \cos \varphi = 1 - 2t \quad (1)$

Phương trình (1) có nghiệm $\Leftrightarrow (t - 2)^2 + (-\sqrt{3})^2 \geq (1 - 2t)^2 \Leftrightarrow 3t^2 - 6 \leq 0 \Leftrightarrow -\sqrt{2} \leq t \leq \sqrt{2}$

Xét hàm số $Q = f(t) = 2t^3 - 3t^2 + 1, t \in [-\sqrt{2}; \sqrt{2}]$

$f'(t) = 6t^2 - 6t$. Cho $f'(t) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} t = 0 \in [-\sqrt{2}; \sqrt{2}] \\ t = 1 \in [-\sqrt{2}; \sqrt{2}] \end{cases}$

$f(-\sqrt{2}) = -5 - 4\sqrt{2}; f(0) = 1; f(1) = 0; f(\sqrt{2}) = -5 + 4\sqrt{2}$

$$\Rightarrow \begin{cases} M = \max Q = \max_{[-\sqrt{2}; \sqrt{2}]} f(t) = f(0) = 1 \\ m = \min Q = \min_{[-\sqrt{2}; \sqrt{2}]} f(t) = f(-\sqrt{2}) = -5 - 4\sqrt{2} \end{cases}$$

Vậy $M + m = -4 - 4\sqrt{2}$.

Câu 34. (THPT Trần Nhân Tông 2018) Cho hai số thực x, y thỏa mãn: $9x^3 + (2 - y\sqrt{3xy - 5})x + \sqrt{3xy - 5} = 0$

Tìm giá trị nhỏ nhất của $P = x^3 + y^3 + 6xy + 3(3x^2 + 1)(x + y - 2)$

Lời giải

$$9x^3 + (2 - y\sqrt{3xy - 5})x + \sqrt{3xy - 5} = 0$$

Ta có

$$\Leftrightarrow 27x^3 + 6x = (3xy - 5)\sqrt{3xy - 5} + 2\sqrt{3xy - 5}$$

Xét hàm $f(t) = t^3 + 2t$ với $t \in (0; +\infty)$

có $f'(t) = 3t^2 + 2 > 0 \forall t \in (0; +\infty)$ nên hàm số liên tục và đồng biến trên $(0; +\infty)$.

Khi đó ta có $3x = \sqrt{3xy - 5} \Rightarrow x \geq 0$ và $9x^2 = 3xy - 5$.

Với $x = 0$ thì $0 = -5(l)$.

với $x > 0$ thì $P = x^3 + y^3 + 6xy + 3(3x^2 + 1)(x + y - 2)$

$$= x^3 + y^3 + 6xy + (9x^2 + 3)(x + y - 2)$$

$$= x^3 + y^3 + 6xy + (3xy - 2)(x + y - 2)$$

$$= x^3 + y^3 + 3x^2y + 3xy^2 - 2(x + y) + 4$$

$$= (x + y)^3 - 2(x + y) + 4$$

Mà $x + y = x + \frac{9x^2 + 5}{3x} = 4x + \frac{5}{3x} \geq 2\sqrt{4x \cdot \frac{5}{3x}} = \frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{3}}$. Đặt $t = x + y$ thì $t \geq \frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{3}}$.

Xét $f(t) = t^3 - 2t + 4$ với $t \geq \frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{3}}$. Khi đó $f'(t) = 3t^2 - 2 > 0$ với $\forall t \geq \frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{3}}$.

Do đó $f(t) \geq f\left(\frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{3}}\right) = \frac{36 + 296\sqrt{15}}{9}$

Suy ra $P \geq \frac{36 + 296\sqrt{15}}{9}$. Vậy GTNN của P là $\frac{36 + 296\sqrt{15}}{9}$.

Câu 35. (THPT Trần Phú - Đà Nẵng - 2018) Cho hai số thực x, y thỏa mãn:
 $2y^3 + 7y + 2x\sqrt{1-x} = 3\sqrt{1-x} + 3(2y^2 + 1)$. Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức $P = x + 2y$.
Lời giải

$$2y^3 + 7y + 2x\sqrt{1-x} = 3\sqrt{1-x} + 3(2y^2 + 1)$$

$$\Leftrightarrow 2(y^3 - 3y^2 + 3y - 1) + (y - 1) = 2(1 - x)\sqrt{1-x} + 3\sqrt{1-x} - 2\sqrt{1-x}$$

$$\Leftrightarrow 2(y - 1)^3 + (y - 1) = 2(\sqrt{1-x})^3 + \sqrt{1-x} \quad (1)$$

Xét hàm số $f(t) = 2t^3 + t$ trên $[0; +\infty)$.

Ta có: $f'(t) = 6t^2 + 1 > 0$ với $\forall t \geq 0 \Rightarrow f(t)$ luôn đồng biến trên $[0; +\infty)$.

Vậy (1) $\Leftrightarrow y - 1 = \sqrt{1-x} \Leftrightarrow y = 1 + \sqrt{1-x}$.

$\Rightarrow P = x + 2y = x + 2 + 2\sqrt{1-x}$ với $(x \leq 1)$.

Xét hàm số $g(x) = 2 + x + 2\sqrt{1-x}$ trên $(-\infty; 1]$.

Ta có: $g'(x) = 1 - \frac{1}{\sqrt{1-x}} = \frac{\sqrt{1-x} - 1}{\sqrt{1-x}}$. $g'(x) = 0 \Rightarrow x = 0$.

Bảng biến thiên $g(x)$:

x	$-\infty$	0	1
$g'(x)$		0	
$g(x)$		4	

Từ bảng biến thiên của hàm số $g(x)$ suy ra giá trị lớn nhất của P là: $\max_{(-\infty; 1]} g(x) = 4$.

Câu 36. (Chuyên Quốc Học Huế - 2021) Cho hàm số $y = \frac{x^2 - 2m(m+1)x + 2m^3 + m^2 + 1}{x - m}$ có đồ thị (C_m) (m là tham số thực). Gọi A là điểm thỏa mãn vừa là điểm cực đại của (C_m) ứng với một giá trị m vừa là điểm cực tiểu của (C_m) ứng với giá trị khác của m . Tìm giá trị của a để khoảng cách từ A đến đường thẳng $(d): x - (a+1)y + a = 0$ đạt giá trị lớn nhất là

Lời giải

$$y = \frac{x^2 - 2m(m+1)x + 2m^3 + m^2 + 1}{x - m} = \frac{(x - m)^2 - 2m^2(x - m) + 1}{x - m} \quad (\text{Điều kiện } x \neq m)$$

$$y = f(x) = x - m + \frac{1}{x - m} - 2m^2$$

$$\Rightarrow y' = 1 - \frac{1}{(x - m)^2} = 0 \Leftrightarrow (x - m)^2 = 1$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - m = 1 \\ x - m = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = m + 1 \Rightarrow y(m + 1) = 1 + 1 - 2m^2 = 2 - 2m^2 \\ x = m - 1 \Rightarrow y(m - 1) = -1 - 1 - 2m^2 = -2 - 2m^2 \end{cases}$$

Khi đó $A(x_0, y_0)$ thỏa hệ phương trình

$$\begin{cases} x_0 = m_1 + 1 = m_2 - 1 \\ y_0 = 2 - 2m_1^2 = -2 - 2m_2^2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m_1 - m_2 = -2 \\ m_1^2 - m_2^2 = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m_1 - m_2 = -2 \\ (m_1 - m_2)(m_1 + m_2) = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m_1 - m_2 = -2 \\ m_1 + m_2 = -1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_1 = -\frac{3}{2} \\ m_2 = \frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_0 = -\frac{1}{2} \\ y_0 = -\frac{5}{2} \end{cases} \Rightarrow A\left(-\frac{1}{2}, -\frac{5}{2}\right)$$

Với $(d): x - (a+1)y + a = 0$ thì $d(A; (d)) = \frac{\left| -\frac{1}{2} + \frac{5}{2}(a+1) + a \right|}{\sqrt{a^2 + 2a + 2}} = \frac{\left| \frac{7}{2}a + 2 \right|}{\sqrt{a^2 + 2a + 2}}$

$$g(a) = \frac{(7a+4)^2}{a^2+2a+2} \Rightarrow g'(a) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} a = -\frac{4}{7} \\ a = -\frac{10}{3} \end{cases}$$

Xét hàm

Bảng biến thiên

x	$-\infty$	$-\frac{10}{3}$	$-\frac{4}{7}$	$+\infty$	
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$
$f(x)$	49	58	0	49	

$g(x)_{\max}$ tại $a = -\frac{10}{3}$ nên $d(A, (d))_{\max}$ tại $a = -\frac{10}{3}$